

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Zbýšov, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace**

Školní 412, 664 11 Zbýšov

Identifikátor školy: 600 110 265

Termín konání inspekce: 18. – 20. listopad 2003

Čj.:	12-1175/03-11075
Signatura:	ol2ax118

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v celé mateřské škole
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v celé mateřské škole
- ❖ průběhu výsledků výchovně-vzdělávací práce v celé mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Zbýšov, okres Brno-venkov, příspěvková organizace (dále je MŠ) má tři věkově homogenní třídy. Dvě třídy jsou s celodenním a jedna třída s polodenním provozem. Zřizovatelem MŠ je město Zbýšov, Masarykova 248, 664 11 Zbýšov. Celková kapacita MŠ je 75 dětí. Ve školním roce 2003/2004 je v MŠ zařazeno celkem 74 dětí. Provozní doba MŠ je od 6:15 do 16:00 hodin. MŠ realizuje svůj vlastní vzdělávací program.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÉMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU

Výchovně vzdělávací práci v mateřské škole zajišťuje ředitelka a čtyři pedagogické pracovnice převážně středního věku. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Všechny učitelky mají celé pracovní úvazky a jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro práci v MŠ. Svoji kvalifikaci získanou při středoškolském studiu při výchovně-vzdělávací činnosti všechny využívají. Skladba úvazků pedagogických pracovnic je stanovená k zajištění plynulého chodu školy, méně promyšleně z hlediska efektivního využívání pro výchovně-vzdělávací práci (nedostatečně diferencovaný nástup učitelek v ranních hodinách, využívání učitelky v době realizace zájmového kroužku). Rezervy jsou i při jejich souběžném působení u dětí. To je využíváno spíše pro režimové momenty (organizace v šatně, stolování, pobyt venku), méně však k individuálnímu rozvoji dětí.

Organizační struktura školy je stanovena několika písemnými dokumenty, se kterými byly všichni zaměstnanci dostatečně seznámeni. Všechny pracovnice mají vymezené pracovní náplně, znají své povinnosti, práva i kompetence. Přestože některé dokumenty k organizaci školy jsou zpracovány velmi obecně a příliš nepostihují podmínky MŠ, chod školy vzhledem k zodpovědnosti zaměstnanců, zaběhnutému způsobu provozu i účinnému vnitřnímu informačnímu systému, funguje plynule.

Vstřícnost ředitelky i její snaha zapojovat učitelky do plnění dílčích úkolů vytváří podmínky pro vzájemně pěkné vztahy. Při vedení pracovníků vnímá ředitelka jejich podněty a připomínky a využívá je při plánování další práce. Podporuje otevřené vztahy jak uvnitř MŠ, tak i vzhledem k rodičům a veřejnosti. Snaží se vytvářet kolektiv, který by se aktivně spolupodílel na realizaci stanovených záměrů MŠ. Svým klidným vystupováním, velkou důvěrou k zaměstnancům i snahou řešit vzniklé situace po vzájemné dohodě směřuje k partnerskému vedení svých spolupracovníků. Účinný a efektivní systém jejich vedení však nevytvořila. Pro efektivnější vedení jednotlivých učitelek jí chybí systematické a důsledné vyhodnocování kontrolní a hospitační činnosti, využívání zpětné vazby a sebehodnocení pedagogů. I když hospitační má

ředitelka plánované cíleně k naplňování výchovně-vzdělávacího programu školy, při jejich realizaci většinou příliš účinně nevyužívá analýzu. Stanovené závěry jsou převážně jen pozitivní a jejich dopad na výchovně-vzdělávací práci je jen okrajový.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogů MŠ nemá zpracované záměry. Účast učitelek na vzdělávacích akcích se řídí především nabídkou Pedagogického centra v Brně. Učitelky nejsou významně motivovány pro systematické vzdělávání, i když vedení MŠ jejich iniciativě nebrání. K motivaci a odbornému růstu učitelek však chybí i systematické využívání závěrů z kontrolní činnosti. Ředitelka spíše spoléhá na využívání zkušeností pedagogického kolektivu při práci s dětmi, než na cílené zavádění nových trendů v přístupech v pedagogickém procesu. Jedním ze zdrojů informací z oblasti pedagogiky jsou odborné pedagogické časopisy, které MŠ odebírá. Učitelky mají k dispozici také velmi dobře vybavenou odbornou knihovnu. Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků je vytvořen. K poskytování osobních příplatků jsou vytvořena kritéria, která však nemají příliš motivační charakter.

Personální podmínky školy jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÉMU VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU

Jednopatrová budova MŠ svojí velikostí a rozložením prostor vyhovuje požadavkům k provozu předškolního zařízení. Je obklopena rozlehlou, dobře udržovanou zahradou. Stromy a vzrostlé dřeviny spolu se starším vybavením (kovové průlezkové schůdky, skluzavky apod.) tvoří prostor, který dětem umožňuje rozmanité aktivity.

K výchovně-vzdělávací práci jsou využívány tři dostatečně velké třídy (dvě v patře a jedna v přízemí) a na ně navazující herny, z nichž dvě slouží v odpolední době jako lehárny pro odpočinek dětí. Součástí všech tříd jsou sociální zařízení, která jsou po celkové rekonstrukci a skladové prostory pro uložení tělovýchovné náradí, výtvarného a různorodého materiálu. V přízemí budovy je společná šatna, jejíž prostory jsou rozděleny pro jednotlivé třídy drátěným pletivem. Vybavenost MŠ dětským nábytkem je převážně původní (nábytek je částečně opotřebovaný). Ve třídách chybí více podnětných koutků pro skupinové námětové hry i pro individuální relaxaci či intimitu. Stolečky a židličky svými rozměry nejsou vždy přiměřené k tělesné výšce dětí.

Estetické a podnětné prostředí, na jehož úpravě se spolupodílejí děti, podněcuje jejich osobnostní rozvoj. Zásluhou pedagogických pracovníků jsou prostory MŠ nápaditě doplněny estetickými doplňky (přírodniny).

Hraček (převážně staršího typu), ale i různorodého netradičního materiálu a pomůcek mají děti dostatek. Podstatná část herního materiálu je umístěna většinou v uzavřených skříňkách. Vhodné sportovní vybavení (skákací míče, trampolíny apod.) je dětem běžně k dispozici a přirozeně používané. Dětských knih i aktuální odborné literatury má MŠ dostatek. MŠ je vybavena televizorem, videopřehrávačem, magnetofony, pro hudební výchovu pianiny, varhany.

Využívání materiálního vybavení ředitelka průběžně sleduje při denních vstupech do tříd, ale i při hospitační činnosti. Konkrétní potřeby MŠ v této oblasti formuluje v rámci rozpočtu, který projednává se zřizovatelem.

Materiálně-technické podmínky školy jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Výchovně-vzdělávací program

MŠ začíná s realizací vlastního vzdělávacího programu, jehož hlavním záměrem je změnit výchovný styl ve prospěch dítěte, zohlednit jeho potřeby a zájmy, směřovat k osobnostně orientovanému modelu výchovy. Snaží se v něm postihnout záměr komplexního vzdělávání předškolních dětí, i když zatím se méně dotýká jejich kompetencí. Program postrádá ujasněnost mezi specifickými a dílčími cíli a nezabývá se podmínkami výchovně-vzdělávací práce. Přestože plánování je ještě nejasné, celý kolektiv hledá cestu k jeho změně a přiblížení se k přijetí rámcového programu pro mateřské školy.

Výchovně-vzdělávací program školy je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem.

MŠ nemá zatím vytvořen účinný evaluační systém. Analýza MŠ je povrchní. Je jen popisem a výčtem uskutečňovaných akcí a aktivit, bez hodnocení a hledání příčin a souvislostí ve vzdělávací práci s dětmi. Ve třídách učitelky začínají provádět pravidelné hodnocení výsledků dětí po určitém časovém tématu. Touto oblastí se nezabývá ani hospitační činnost ředitelky, která naplňování vzdělávacích cílů vytvořeného programu sleduje jen okrajově. Pro plánování další činnosti MŠ v této oblasti proto slouží minimálně.

Kontrolní systém je částečně účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce je stanovena jednotným režimem dne, který není diferencován z hlediska věkového složení třídy a možností dětí. Celková organizace činností a jejich střídání zohledňuje správný biorytmus a dostatečnou délku pobytu dětí venku. Nedostatečně však diferencuje časové vydávání stravy. Z těchto důvodů dochází v činnosti jednotlivých tříd k zbytečným prostojům a narušení psychohygieny. Řízené a spontánní činnosti jsou většinou vyvážené. Často, ale ne vždy vhodně s respektováním psychohygienických zásad, jsou zařazovány pohybové aktivity. Pitný režim je ve všech třídách zaveden, ale vzhledem k nedostatečnému podněcování není téměř využíván. Nižší je i kultura při stolování. Individuální potřebu spánku škola realizuje. Celková organizace směrem k dětem je uvolněná, ale bez jasně vymezených pravidel, což někdy ovlivňuje celkovou psychohygienu dětí a klidný průběh výchovně-vzdělávací práce. Ne příliš promyšleně je zařazován zájmový kroužek vedený cizím lektorem. Organizace předávání dětí rodičům, zvláště v době oběda, je velmi složitá a není vhodná z hlediska psychohygieny a upevňování spolupráce s rodiči.

Informační systém směrem k rodičům funguje na běžné úrovni.

Organizování výchovně-vzdělávací práce není vždy příliš promyšlené z hlediska psychohygieny dětí, ale umožňuje naplňovat výchovně-vzdělávací program školy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní a řízené činnosti

Stěžejním materiálem pro plánování výchovně-vzdělávací činnosti MŠ je pracovní materiál „Barevné kamínky“. V týdenních blocích jsou rovnoměrně plánovány převážně řízené činnosti, jejichž cíle tvoří logicky propojený celek a zvolená témata slouží spíše k motivaci než

k integrování vzdělávacího obsahu. Plánování spontánních aktivit učitelky nemají zcela ujasněné. Stanovené cíle nesměřovaly vždy k rozvoji spontaneity dětí a jejich osobnostním dovednostem, zaměřovaly se často na znalosti dětí. Plány i bezprostřední příprava činností postrádaly promyšlenost z hlediska individuálních potřeb, možností a schopností dětí a většinou i z hlediska větší promyšlenosti nabídky činností ke splnění daného cíle. Celkově je více pozornosti při plánování výchovně-vzdělávací činnosti věnováno plnění konkrétních výchov, než individuálnímu rozvoji prostřednictvím různých her a sociálního učení.

Z organizace a průběhu vzdělávacích činností bylo patrné, že učitelky začínají uvolňovat přechody mezi spontánními a řízenými aktivitami. Při jejich praktickém rozlišování projevovaly však nejistotu.

Metody a formy práce, které zvolily pro spontánní aktivity dávaly dostatečný prostor pro hry. Učitelky do nich zasahovaly spíše výjimečně a příliš je nerozvíjely. Připravily bohatou nabídku hraček a didaktických pomůcek a poskytly dětem volnost při jejich výběru. Děti toho většinou přirozeně využívaly a vzájemně spolupracovaly. Pohybovaly se volně, hodně i na zemi, dostatečně využívaly tělovýchovného nářadí a mohly tak uplatnit pohybovou aktivitu. Vzhledem k tomu, že ve třídách nebyla nastavena žádná pravidla soužití, děti byly méně vedeny k úklidu a nedokázaly vhodně využívat prostor pro hry.

Řízené činnosti byly organizovány v rámci spontánních činností skupinově, ale i frontálním způsobem. Učitelky procvičovaly dovednosti a znalosti dětí zejména prostřednictvím pracovních a výtvarných aktivit, při kterých ne vždy dbaly na vytváření správných pracovních návyků. Rozvoj fantazie a představivosti při nich podporovaly méně. Ne příliš se jim dařilo vycházet také ze zkušeností dětí.

Ke spontánním činnostem učitelky děti motivovaly širokou věcnou nabídkou hraček. Podnětů, které se jim nabízely k rozvoji herních aktivit využívaly však málo. Většinou se děti vzájemně inspirovaly a pomáhaly si samy rozvíjet hrové aktivity. Většina učitelek děti motivovala pouze v rámci řízených činností. Motivace většinou málo reagovala na aktuální situaci ve třídě a prožitky. Děti sice plnily zadané úkoly, ale chybělo jejich vnitřní zaujetí. Motivace tak působila velmi izolovaně a někdy jen formálně.

Hodnocení dětí při všech činnostech učitelky zaměřovaly na pozitivní stránky dětských projevů. Přestože učitelky oceňovaly práci celé třídy, hodnocení cíleně nevyužívaly pro další podněcování.

K dětem učitelky přistupovaly přátelsky, což podporovalo příjemnou atmosféru ve třídách. K sobě navzájem byly děti vstřícné, chovaly se slušně a hezky. Samostatně se vyjadřovaly a měly bohatou slovní zásobu. Rychle navazovaly kontakt, bez nesnází komunikovaly mezi sebou i s dospělými. Učitelky nedokázaly vždy klást otázky tak, aby cíleně rozvíjely aktivní slovní zásobu dětí. V komunikaci někdy dominoval projev pedagogů, což se výrazněji projevovalo při řízených činnostech. Děti měly méně příležitostí pro seberealizaci a vlastní rozhodování, projevovala se jejich větší závislost na učitelkách.

Spontánní činnosti měly dobrou úroveň.

Řízené činnosti byly dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pohybový rozvoj dětí byl pozitivně ovlivněn nabídkou sportovního vybavením MŠ a odpovídal jejich věku.

Chyběla větší důslednost a péče, zejména při upevňování hygienických a zdvořilostních návyků i pěstování dovedností dětí správně držet lžici, tužku a zacházení s příborem. Stolování postrádalo řád a odpovídající úroveň kulturně společenských zvyklostí.

Při sebeobsluze byly děti většinou samostatné. Při stolování však byly někdy zbytečně obsluhovány dospělými a tím byl vytvořen menší prostor pro jejich samostatnost.

Děti byly velmi komunikativní, po třídě se pohybovaly autonomně, vzájemně si pomáhaly a přirozeně navazovaly kontakt. Při řízených činnostech však byla patrná jejich závislost na učitelkách.

Slovní zásoba a úroveň jazykových dovedností dětí odpovídala jejich věku

Poznatky z oblasti životního prostředí byly velmi pozitivně ovlivněny využíváním značného množství přírodního materiálu jak při výchovně-vzdělávací práci, tak celkovou podnětnou výzdobou celého interiéru MŠ.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce byly dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve „*Zřizovací listině příspěvkové organizace města Zbýšova*“ č.j. 1781/02 ze dne 23. 10. 2002 a v „*Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*“ č.j. JMK 4744/2003 OŠ ze dne 4. 6. 2003 jsou v souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace města Zbýšova*“ č.j. 1781/02 ze dne 23. 10. 2002
2. „*Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*“ č.j. JMK 4744/2003 OŠ ze dne 4. 6. 2003
3. *Výkaz (MŠMT) V 1-01 o MŠ podle stavu k 30. 9. 2003* ze dne 1. 10. 2003
4. *Žádost o opravu výkazu O MŠ* ze dne 23. 11. 2003
5. *Povolení výjimky ředitelkou MŠ a určení počtu dětí ve třídě MŠ* ze dne 3. 6. 2003
6. *Evidenční listy dětí zařazených do MŠ ve školním roce 2003/2004*
7. *Přihlášky dětí do MŠ zařazených do MŠ ve školním roce 2003/2004*
8. *Rozhodnutí o zařazení dítěte do předškolního zařízení pro školní rok 2003/2004*
9. *Seznam dětí zařazených do MŠ ve školním roce 2003/2004*
10. *Přehled docházky dětí do MŠ ve školním roce 2003/2004*
11. *Personální dokumentace zaměstnanců školy pro školní rok 2003/2004 (doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků)*
12. *Školní vzdělávací program*
13. *Třídní vzdělávací programy pro školní rok 2003/2004*
14. *Organizační řád školy* ze dne 2. 1. 2003
15. *Vnitřní řád školy a příloha k vnitřnímu řádu MŠ* ze dne 2. 9. 2003
16. *Organizace dne v MŠ pro školní rok 2003/2004*
17. *Přehledy výchovné práce za školní rok 2003/2004 z 1., 2. a 3. třídy MŠ*
18. *Rozvrh pracovní doby zaměstnanců ve školním roce 2003/2004*

19. *Kritéria hodnocení práce pracovníků*
20. *Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2003/2004*
21. *Záznamy z hospitační činnosti za školní rok 2003/2004*
22. *Povinnosti a pracovní náplně učitelek pro školní rok 2003/2004*
23. *Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2002/2003 a 2003/2004*
24. *Zápisy z třídních schůzek za školní rok 2002/2003 a 2003/2004*
25. *Kniha docházky zaměstnanců*
26. *Podací deník*
27. *Kniha úrazů*
28. *Dokumentace BOZP a PO*
29. *Podkladová inspekční dokumentace*
30. *Hospitační záznamy ČŠI*

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou pozitivně ovlivněny kvalifikovaností pedagogického sboru, jeho stabilitou i dobrými vztahy na pracovišti a většinou dobře stanovenou organizací z hlediska provozu školy, méně však ve vztahu k individuální práci s dětmi. Nedostatky v oblasti personálních podmínek se projevují v nejasnosti plánování a v nedostatečně cíleném odborném vedení zaměstnanců. Rezervy jsou patrné především v málo promyšleném dalším vzdělávání s ohledem k záměrům školy a v nedostatečně účinné kontrolní a hospitační činnosti.

Materiálně-technické podmínky vytvářejí dobré předpoklady k naplňování programu školy i když jsou ovlivněny zastaralostí některého vybavení a nedostatkem intimního prostředí pro činnosti dětí. Pozitivně je však ovlivňuje dobrá vybavenost školy netradičním materiálem a velmi podnětná výzdoba.

Úroveň výchovně-vzdělávací práce je v současné době ovlivněná nejasností plánování. Přestože řízené a spontánní činnosti většinou probíhají průběžně, celková organizace není příliš promyšlená a nedostatky jsou patrné zvláště při režimových momentech. Řízené a spontánní činnosti kladně ovlivňuje velmi pozitivní atmosféra, vkusná výzdoba, pěkné interpersonální vztahy a komunikativnost dětí. Naopak na průběh i kvalitu činností nepříznivě působí nedostatečná důslednost učitelek, málo promyšlená a cíleně využitá motivace i formálnost hodnocení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Tesaříková	v.r. Hana Tesaříková
Členové týmu	Mgr. Marie Koutná	v.r. Marie Koutná

V Brně dne 26. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. prosince 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Gabriela Klušáková, ředitelka MŠ	v.r. Gabriela Klušáková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-01-04	12-1019/04-952
Zřizovatel	2004-01-04	12-1019/04-952
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.